

نگاهی به کنگره جهانی نفت به بهانه اولین سال برگزاری آن در خاور میانه

محسن حاتری نژاد^۱ کارشناسی مهندسی نفت (بهره برداری از منابع نفت و گاز) شرکت مهندسی انر شیمی
مریم خرم^۲ شرکت نفت و گاز پارس

مقدمه

شورای جهانی نفت در سال ۱۹۳۳ به عنوان یک سازمان بین المللی غیر سیاسی با هدف فراهم کردن فضایی موثر برای طرح موضوعات و چالش های مهم پیش روی صنعت نفت کشورهای جهان، در شهر لندن تاسیس شد و هم اکنون این شورا دارای ۶۰ کشور عضو است که صنعت نفت ایران یکی از کشورهای عضو آن است. "بیستمین کنگره جهانی نفت" در روزهای ۱۳ تا ۱۷ آذر ۱۳۹۰، برای اولین بار در منطقه خاورمیانه در دوحه قطر برگزار می شود.

هدف اصلی این شورا، تسریع و تسهیل گفتگو و تبادل علمی و فنی میان تولیدکنندگان، مصرف کنندگان و دست اندران صنعت نفت در حوزه انرژی، جهت دستیابی به راه حل هایی موثر برای حل معضلات و مشکلات فنی، اجتماعی، محیط زیست و مدیریتی تعریف شده است.

مهم ترین ماموریت شورای جهانی نفت

شورای جهانی نفت هر سه سال یکبار، یک کنگره جهانی را به عنوان اصلی ترین همایش بین المللی در عرصه نفت و گاز برگزار می کند.

رئوس فعالیت های این شورا عبارتند از:

فهم بهتر از مسائل و مشکلات این صنعت، موقعیت های همکاری چند جانبه با رویکرد جهانی، همکاری و هم اندیشی با سایر نهادها و موسسه های دست اندرکار این صنعت، نمایش توانایی ها و قابلیت های صنعت نفت و گاز در عرصه جهانی و ارائه بهترین روش های کاری، بحث و مناظره در خصوص ارتقای موقعیت های کاری، اطلاع رسانی و نشر دانش از طریق برگزاری کنگره ها، همایش های منطقه ای، کارگاه های آموزشی و تهیه گزارش های فنی و ارائه ابتکارات و خلاقیت ها به منظور به کارگیری و حفظ هر چه بهتر تخصص ها و مهارت ها.

در این کنگره ها، ضمن بررسی آخرین یافته های پژوهشی در بخش علوم، فناوری، اقتصاد و مدیریت صنایع بالادستی و پایین دستی نفت، مواردی همچون بررسی بهای نفت و تحولات شگرف صورت گرفته در فناوری های اکتشاف و تولید، روش های از یاد برداشت از مخازن، بهینه سازی مصرف سوخت و کاهش شدت مصرف انرژی، تغییرات جوی و نیز راه های مقابله با آلودگی زیست محیطی مورد بحث و بررسی قرار می گیرد.

موضوعات مطرح شده در کنگره های جهانی نفت [۱]

کنگره های جهانی نفت، عموماً در چهار محور اصلی: بالادستی، پایین دستی، منابع تجدید پذیر و مدیریت صنعت نفت برگزار می شوند. از جمله مباحثی که در حوزه بالادستی مورد بررسی قرار می گیرد می توان به روش های جدید اکتشاف، روش های از یاد

برداشت از میادین هیدروکربوری، کاربرد روش‌های پیشرفته بهره برداری و توسعه میادین، منابع نفتی غیر متعارف، برآورد تخمین منابع نفت و گاز جهانی، روش‌های پیشرفته حفاری و تکمیل چاه، وضعیت مخازن و منابع هیدروکربوری موجود و منابع هیدروکربوری واقع در لایه‌های عمیق تر اشاره نمود.

در بخش پایین دستی، معرفی آخرین روش‌های موجود در تبدیل نفت سنگین، فرآیندهای جدید در افزایش تولید سوخت بنزین در پالایشگاه‌ها، آخرین پیشرفت‌ها در فرآیند گوگرد زدایی، خوراک‌ها و نفت خام‌های غیر متعارف برای پالایشگاه‌ها، کنترل و بهینه سازی (افزایش کیفیت فرآورده‌های پالایشگاه‌ها)، پیشرفت و تولید آلفین، توسعه ظرفیت پالایشگاهی و... مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در حوزه طبیعی و منابع انرژی تجدید پذیر، پیشرفت‌های مرتبط با سوخت‌های زیستی، گازهای سوختی غیر متعارف، آخرین دستاوردها در منابع انرژی تجدید پذیر، مباحثی در مورد LNG و GTL، نقش منابع انرژی تجدید پذیر در تامین انرژی، بررسی تکنولوژی‌های تبدیل گاز به مایع، چالش‌های انتقال گاز و هیدروژن، به عنوان سوختی برای آینده، بررسی می‌شود.

در حوزه مدیریت صنعت نفت نیز بررسی چالش‌ها و فرصت‌ها در بازار خرید و فروش، سهم تولید گازهای گلخانه‌ای، مباحث HSE در صنعت نفت و گاز، تجارب حاصل از مقابله با آثار طبیعی، سیاست‌های

کلی نفت و گاز شرکت‌های بین‌المللی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

اهم فعالیت‌های انجام شده توسط کشورهای عضو شورای جهانی نفت را می‌توان به سه بخش عمده تقسیم نمود:

۱. حضور و سخنرانی مقامات عالی رتبه و مسئول در صنعت نفت و گاز

۲. برپایی میزگردها و نمونه‌های موفق صنعتی، ارائه عملکردها و تجارب و ارائه مقالات تخصصی و علمی.

ایران و کنگره جهانی

از سال ۱۳۸۳، دبیرخانه «کمیته ملی جمهوری اسلامی ایران در شورای جهانی نفت»، به مدیریت پژوهش و فناوری شرکت ملی نفت ایران انتقال یافت. مدیر پژوهش و فناوری شرکت ملی نفت، به عنوان نایب رئیس کمیته ملی جمهوری اسلامی ایران در شورای جهانی نفت منصوب گردید و در رای گیری سال ۲۰۰۵ میلادی به عنوان عضو CPC شورای جهانی نیز انتخاب شد. حضور ایران در «نوزدهمین کنگره جهانی نفت» در سال ۲۰۱۱ میلادی در شهر «مادرید» اسپانیا دستاوردهایی به همراه داشته است که خلاصه‌ای از اهم فعالیت‌ها و موفقیت‌های کشورمان در این کنگره به شرح زیر است:

کسب جایزه تعالی در پژوهش، کسب مقام اول در ارسال مقالات علمی، اختصاص یک ساعت سخنرانی به وزیر نفت و معاونان وی، کسب دو جایزه در بخش دانشجویی،

ریاست و نایب رئیسی نشست علمی، تشکیل نشست اختصاصی مخازن کربناته به پیشنهاد نماینده ایران در کمیته‌های برنامه ریزی کننده، حضور فعال در بخش نمایشگاهی، برگزاری ده‌ها جلسه کارشناسی، پیش از برگزاری کنگره و ایجاد زمینه لازم جهت حضور پررنگ و موثر کارشناسان.

با عنایت به این موضوع که امروزه نفت و گاز یکی از مولفه‌های بسیار مهم در سیاست خارجی است، صنعت نفت ایران می‌تواند با حضور فعال و معرفی توانمندی‌های خود در کنگره‌های جهانی نفت، به ارتقای موقعیت سیاسی و اقتصادی و نیز جلب سرمایه‌گذاری و همکاری‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در حوزه نفت و گاز کشورمان کمک نماید [۲].

نتیجه گیری

با توجه به توانمندی‌های فراوان صنعت نفت ایران و قابلیت‌های بالای محققان و پژوهشگران کشورمان، ضروری است با تهیه نقشه راه از سوی وزارت نفت و تدوین سیاست‌های کلان و استراتژی‌های مربوطه، زمینه برای حضور فعال صنعت نفت ایران در مجامع علمی بین‌المللی و جهانی نفت فراهم گردد تا از این طریق، شناخت، انتقال، پیاده سازی فناوری و نهایتاً ارتقای سطح همکاری با سایر کشورهای جهان در حوزه صنعت نفت حاصل گردد و تامین منابع مالی و دست یابی به فناوری‌های لازم برای توسعه این صنعت نیز تسهیل گردد.

پانویس‌ها

¹ mohsen.haeri7388@gmail.com

² khorram@pogc.ir

منابع

[1] <http://www.20wpc.com>

[۲] پایگاه اطلاع رسانی وزارت نفت: <http://www.MOP.ir>